

ПРЕДМЕТНО-ОБ'ЄКТНА СФЕРА ІНСТИТУТУ КОНТРОЛЮ

Анотація. У статті, в межах формування системного уявлення про контрольну функцію фінансів та її реалізацію в економіці, розглянуто ланцюг понять: «інститут контролю» – «агент інституту контролю» – «предметно-об'єктна сфера інституту контролю», виходячи з неформального та формального змісту. У основному фокусі дослідження – предметно-об'єктна сфера контролю. Сформульовано авторське бачення предмета та об'єкта інституту контролю, розкрито їх структура, склад, а також взаємозв'язок між ними. Доведено еквівалентність понять «інститут контролю» та «державний фінансовий контроль». Акцентовано, що для предметної сфери державного фінансового контролю застосовується лише публічні ресурси, дії тощо. Розкриття поняття «інститут контролю» методами інституційного аналізу дало змогу здійснити сходження від абстрактного до конкретного досліджуваного ланцюга.

Ключові слова: інститут контролю, агент інституту контролю, предмет інституту контролю, об'єкт інституту контролю, квазісуб'єкт державного фінансового контролю, принцип каузальності, система державного фінансового контролю, публічні фінанси, інституційна інфраструктура, цінність інституту контролю.

Формул: 0; рис.: 1, табл.: 0, бібл.: 47

*Khmelkov A.**PhD in Public Administration, Associate Professor,
V.N. Karazin Kharkiv National University,
Ukraine; e-mail: khmelkov@karazin.ua***SUBJECT AND OBJECT SCOPE OF THE INSTITUTE OF CONTROL**

Abstract. This article considers the chain of the notions: “institution control” – “agent of the Institute of Control” – “subject and object scope of the institute of control”, based on informal and formal content in terms of forming a system concept of the control function of finance and its implementation in the economy. In the main focus of this research there is a subject and object scope of control. There has been stated the author’s vision of the subject and object of the control institute, their structure, composition, and the relationship between them have been determined. We prove the equivalence of the notions “institute of control” and “state financial control”. It has been pointed out that only public resources, actions, etc. are used in the subject scope of the state financial control. The essential features of the notion “institute of control” having been determined by means of institutional analysis made it possible to step down from the abstract to the concrete chain of interrelated notions. The mechanism of the formation of the institute of control as a social norm has been studied at both informal and informal levels. At the informal level there is restrictive framework created to prevent treating public funds as personal. At the formal level, the Institute of control acquires established patterns in the form of the state financial control and its systems. There has been demonstrated that filling institute of control and its agents with the formal content is carried through administrative or legislative actions of the state.

Keywords: institute of control, agent of the institute of control, the subject of the institute of control, the object of the institute of control, quasi-subject of the state financial control, the principle of causality, the system of the state financial control, public finance, institutional infrastructure, value of the institute of control.

JEL classification: G28, H61

Formulas: 0; fig.: 1, tabl.: 0, bibl.: 47

Хмельков А. В.
кандидат наук по государственному управлению, доцент,
Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, Украина
e-mail: khmelkov@karazin.ua

ПРЕДМЕТНО-ОБЪЕКТНАЯ СФЕРА ИНСТИТУТА КОНТРОЛЯ

Аннотация. В статье, в пределах формирования системного представления о контрольной функции финансов и ее реализации в экономике, рассмотрено цепь понятий: «институт контроля» – «агент института контроля» – «предметно-объектная сфера института контроля», исходя из неформального и формального содержания. В фокусе исследования – предметно-объектная сфера контроля. Сформулировано авторское виденье предмета и объекта института контроля, раскрыто их структура, состав, а также взаимосвязь между ними. Доказана эквивалентность понятий «институт контроля» и «государственный финансовый контроль». Акцентировано, что для предметной сферы государственного финансового контроля применяется лишь публичные ресурсы, действия и тому подобное. Раскрытие понятия «институт контроля» методами институционального анализа дало возможность осуществить восхождение от абстрактного к конкретной исследуемой цепи.

Ключевые слова: институт контроля, агент института контроля, предмет института контроля, объект института контроля, квазисубъект государственного финансового контроля, принцип каузальности, система государственного финансового контроля, публичные финансы, институциональная инфраструктура, ценность института контроля.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 0; библи.: 47

Вступ. Формування системного уявлення про контрольну функцію фінансів та її реалізацію в економіці, потребує розгляду ланцюга категорій: «контрольна функція фінансів» – «інститут контролю» – «агент інституту контролю» – «предметно-об'єктна сфера інституту контролю» як з неформального так і формального змісту. Кожна ланка вказаного ланцюга спрямована на встановлення цінності інституту контролю, як одного з несучих елементів інституційної інфраструктури публічних фінансів.

Аналіз досліджень та постановка завдання. В межах цього дослідження ми зосередимося на кінцевій ланці приведеного ланцюга понять – «предметно-об'єктна сфера контролю». Для цього, нам потрібно буде з'ясувати, що слід вважати предметом та об'єктом інституту контролю (тобто, предметом та об'єктом державного фінансового контролю), їх структуру та склад, а також взаємозв'язок між ними. Це дозволить нам визначитися з такими питаннями як, компетенція інституту контролю – яка в практиці застосування визначена кордонами предметно-об'єктної сфери контролю зафіксованими нормативними актами сьогодення та виявляється через відповідні дії агентів інституту контролю, в цілому, та компетенції агентів інституту контролю зокрема.

Предмет нашого дослідження співпадає з тематикою наукового пошуку, який проводили як вітчизняні так і зарубіжні вчені: И. Белобжецкий [1], О. Василик [2], Н. Вітвицька [3], О. Глушенко [4], А. Гриценко [5], Л. Гуцаленко [6], В. Дерій [6], В. Жуков [7], М. Коцупатрій [3; 6], Д. Норт (Douglass Cecil North) [8], К. Павлюк [2], Н. Столяров [7], С. Степашин [7], І. Чумакова [3], С. Шохин [7].

Результати дослідження. В попередніх працях нами було досліджено всі ланки, окрім останньої, запропонованого ланцюга: реалізація функцій фінансів в економіку [9], впровадження інституту контролю [9; 10], визначення агентів інститут контролю [10; 11].

Для продовження досліджень з цього напрямку нам потрібно визначитися з існуючою проблемою – запропонований ланцюг категорій, має абстрактну форму, а предметне поле цього дослідження вимагає деталізації і конкретизації. Вказану проблему пропонується вирішити за допомогою сутнісної характеристики «інституту», а саме: що «інститути це – конструкції, створені людською свідомістю», «це «правила гри» в суспільстві ... створені людиною обмежувальні рамки, які організують взаємовідносини між людьми» та «вони бувають і формальними, і не формальними» тобто «... які з'явилися продуктом людського задуму, і ті, що складаються в процесі історичного розвитку» [8] та визначень «інститут

контролю» [9; 10] і «агент інституту контролю» [10; 11]. Це означає, що інститут контролю на неформальному рівні, на рівні свідомості, створює такі «правила гри» та «обмежувальні рамки» які під час взаємовідносин людей не передбачають, не дозволяють та навіть забороняють відноситися до суспільних (не приватних) ресурсів без контролю, тобто як до особистих. Прищеплюється особистості розуміння щодо неможливості уникнення стороннього контролю під час дій з використання суспільних (не приватних) ресурсів, та те, що всі суспільні (не приватні) ресурси повинні знаходитися під постійним контролем та мають бути проконтрольовані в повному обсязі в ході їх використання. Відповідно, формується ментальна неприпустимість та нетерпимість до зловживань з суспільними (не публічними) ресурсами. В свою чергу на формальному рівні інститут контролю, як «продукт людського задуму» набуває форми у вигляді державного фінансового контролю та його системи (зі всіма складовими: предмет, об'єкт, методи, форми, принципи, тощо), маючи таку ж саме мету – контроль за формуванням, збереженням та використанням суспільних (не приватних) ресурсів.

Тому в подальшому, будемо досліджувати та враховувати лише формальний зміст інституту контролю і його агентів та їх предмет і об'єкт, зафіксований (тобто формалізований) управлінськими та/або законотворчими діями держави. Такий підхід дозволяє нам поставити знак рівності: між «інститут контролю» та «державний фінансовий контроль»/«система державного фінансового контролю», між «агент інституту контролю» та «суб'єкт державного фінансового контролю»/«квазісуб'єкт державного фінансового контролю», між «предметом і об'єктом інститут контролю» та «предметом і об'єктом державного фінансового контролю». Це унеможливить понятійну плутанину під час досліджень державного фінансового контролю, як з погляду крізь призму фінансової науки, так і з погляду крізь призму інших наук: інституціоналізму; інституційної політичної економії; інституційної архітектоніки.

Розпочнемо з умовно першої частини цього дослідження – потрібно визначитися, що ми будемо вважати предметом контролю інституту контролю (предметом контролю державного фінансового контролю).

За філософським визначенням, «предмет» це – «категорія що позначає деяку цілісність, виділену із світу об'єктів у процесі людської діяльності та пізнання. Поняття «предмет» часто вживається в менш строгому сенсі, ототожнюючи його з поняттям об'єкта або речі» [12].

Ототожнення предмета з матеріальними речами, повністю підходить для змістовного наповнення як інституту контролю так і для системи державного фінансового контролю, виходячи з їх сутнісних визначень.

Для більш детальної уяви, щодо предмету інституту контролю або предмету державного фінансового контролю, потрібно ознайомитися з існуючими визначеннями:

- по-перше, предмет контролю – це що контролюють [2];
- по-друге, предметом державного фінансового контролю має бути:
 - забезпечення стабілізації економіки і досягнення економічного зростання;
 - забезпечення сталості економічного розвитку державного сектору економіки;
 - досягнення збалансованості державного і місцевих бюджетів;
 - захист фінансових інтересів громадян України [2];
- по-третє, під предметом фінансово-господарського контролю слід розуміти господарські і фінансові операції і процеси підприємств, об'єднань, установ і інших підрозділів сфери матеріального виробництва і невиробничої сфери, що розглядаються з позицій їх законності, достовірності, доцільності і економічної ефективності, забезпечення збереження ... власності, обґрунтованості формування і використання централізованих і децентралізованих грошових фондів [1];
- по-четверте, предметом державного фінансового контролю є розпорядча та фінансово-господарська діяльність підконтрольних об'єктів у частині формування, володіння, використання та відчуження коштів та інших активів, що належать або мають належати державі, у тому числі за зобов'язаннями по податках, зборах (обов'язкових платежах) і відрахуваннях до бюджету та позабюджетних фондів [6];

- по-п'яте, предметом державного фінансового контролю є безпосередньо активи, що належать державі, у формуванні, розподілі, володінні, використанні та відчуженні яких бере участь об'єкт контролю, крім того, кошти, що залишаються в розпорядженні об'єкту контролю у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів, державних позабюджетних фондів, кредити, отримані під гарантії Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правова діяльність підконтрольних об'єктів [3];

- по-шосте, можна сформулювати предмет фінансового контролю в широкому значенні слова, тобто з урахуванням охоплення усіх етапів відтворення і рівнів управління (в цьому випадку предметом фінансового контролю є фінанси суб'єктом економіки, що відбивають виробничі стосунки в суспільстві, що складаються в процесі виробництва, розподілу і споживання продуктів), і у вузькому значенні слова, тобто стосовно державного бюджету (в цьому випадку предметом фінансового (державного) контролю є засоби консолідованого державного бюджету як на етапі їх формування, так і на етапах розподілу і використання)[7].

Наведені визначення можна узагальнити та на цьому підґрунті дати авторське визначення, що **предметом державного фінансового контролю є – матеріальні (уречевлені) та нематеріальні (не уречевлені) цінності у формі публічних фінансів та публічних майнових ресурсів, а також публічні управлінські дії, які безпосередньо впливають на вказані ресурси під час їх формування, використання та зберігання (що буде вірно і для предмету інституту контролю)**. Виходячи з визначення щодо предмету контролю, маємо можливість наочно подати у такий спосіб (див. рис.1).

Акцентуємо увагу, що для предметної сфери державного фінансового контролю застосовується лише публічні ресурси, дії, тощо. Саме з причин того, що поширеним (загальновизначеним) тлумаченням слова «публічний» є – ... суспільний, не приватний ... [13]. Тобто, до предмету контролю державного фінансового контролю належить виключно суспільні (не приватні) ресурси, дії, тощо.

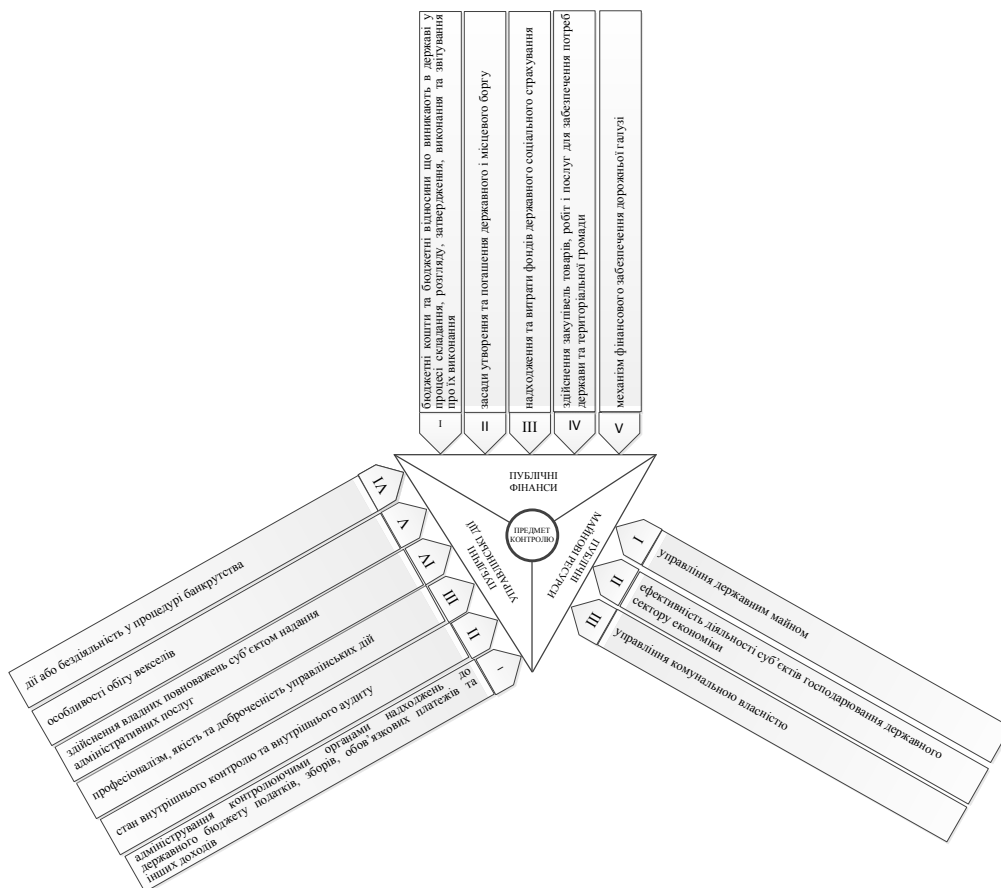

Рис.1. Структура предмету контролю
Джерело: розроблено автором.

Запропонована структура предмету контролю вписується в кордони зафіксовані нормативними актами та на цьому підґрунті дозволяє зробити детальний перелік складу предмету контролю, за кожною структурною частиною. Що є критично важливим для цілевизначення державного фінансового контролю – мати вичерпний предмет контролю.

Розпочнемо формування складу предмету контролю з такої структурної частини його, як – публічні фінанси, до яких належить не тільки грошові кошти суспільного сектору, а також і відносини що виникають та відбуваються в державі підчас їх формування, розподілу та використання. За таких ознаках до предмету контролю належить:

до блоку – I: бюджети місцевого самоврядування [14]; бюджетне асигнування [14]; бюджетне зобов'язання [14]; бюджетне зобов'язання за державними деривативами [14]; бюджетний процес [14]; бюджетні кошти [14]; видатки бюджету [14]; витрати бюджету [14]; витрати бюджетних установ (будь які витрати, не зважаючи на джерело походження коштів, тобто власні надходження чи інші джерела – не має значення); витрати спеціального фонду бюджету [14]; власні надходження бюджетних установ [14]; державні капітальні вкладення (капітальні видатки державного бюджету [14]; дефіцит бюджету [14]; довгострокове зобов'язання за енергосервісом [14]; доходи бюджету [14]; державний інвестиційний проект [14]; залишок бюджетних коштів (обсяг коштів відповідного бюджету, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів цього бюджету на кінець звітного періоду) [14]; здійснення тасмних видатків державного бюджету [15]; інвестиційний проект [14]; квазіфіскальні операції [14; 16]; кредитування бюджету [14]; міжбюджетні трансферти [14]; місцеве запозичення [14]; місцеві бюджети або бюджет місцевого самоврядування (місцевий бюджет) [14; 17]; надходження бюджету [14]; обласний бюджет [17]; проведення витрат державного бюджету [15]; публічні кошти [18]; районний бюджет [17]; самооподаткування [17]; субвенції [14]; тимчасово вільні кошти єдиного казначейського рахунку та валютних рахунків бюджету [14]; управління бюджетними коштами [14]; фінансовий норматив бюджетної забезпеченості [14]; фінансування бюджету [14].

до блоку – II: боргове зобов'язання [14]; гарантійне зобов'язання [14]; гарантований Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста борг [14]; гарантований державою борг [14]; державне запозичення [14]; державний борг [14]; місцевий [14]; обслуговування державного (місцевого) боргу [14]; погашення державного (місцевого) боргу [14]; управління державним (місцевим) боргом [14].

до блоку – III: кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування [18]; єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [19; 20]; надходження, витрачання та дефіцит коштів бюджету Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття України, Фонду соціального страхування України.

до блоку – IV: предмет закупівлі [21]; публічна закупівля [21].

до блоку – V: державний дорожній фонд або Державний дорожній фонд України [22; 23]; формування (надходження) державного дорожнього фонду [22; 23]; витрати коштів державного дорожнього фонду [22; 23].

Продовжимо формування складу предмету контролю з такої структурної частини його, як – публічні майнові ресурси, до яких належить майно суспільного сектору, а також і відносини що виникають та відбуваються в державі підчас їх використання. За таких ознаках до предмету контролю належить:

до блоку – I: управління об'єктами державної власності [24]; об'єкти управління державної власності [24]; оренда [25]; об'єкти оренди [25]; корпоративні права держави [24; 26].

до блоку – II: забезпечення ефективного управління активами [27]; фінансово-господарська діяльність об'єкта аудиту [28]; банкрутство суб'єкта господарювання державної власності, або суб'єкта господарювання де державі належить корпоративна частка будь якого розміру [29]; вартість активів державних підприємств [30].

до блоку – III: право комунальної власності [31]; територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, а також кошти, отримані від їх відчуження [17].

Завершаючи формування складу предмету контролю, визначимося з такої структурної частини його, як – публічні управлінські дії які безпосередньо впливають на публічні фінансові та майнові ресурси, під час їх формування, використання та зберігання. За таких ознаках до предмету контролю належить:

до блоку – I: адміністрування контролюючими органами надходжень до державного бюджету податків, зборів, обов'язкових платежів та інших доходів [15].

до блоку – II: стан внутрішнього контролю розпорядників коштів державного бюджету [15]; стан внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів [32].

до блоку – III: ефективність [28]; фактори ризику (ризикові операції) [28]; ризикові операції [33]; проведення моніторингу господарських операцій суб'єктів господарювання (пов'язаних з придбанням товарів (послуг)) [33]; проведення моніторингу платіжних доручень (на проведення банківських розрахунків до їх підписання керівником суб'єкта господарювання за зобов'язаннями поточного та попередніх періодів, пов'язаними з придбанням товарів (послуг)) [33];

до блоку – IV: адміністративні послуги [34]; собівартість адміністративної послуги [35];

до блоку – V: порушення умов видачі векселя [36];

до блоку – VI: участь суб'єктів управління об'єктами державної власності в процедурах банкрутства підприємств та реструктуризації господарських товариств (у статутних капіталах яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків і які належать до сфери їх управління) [24; 29; 37]; доведення до банкрутства [38]; приховування банкрутства [38]; фіктивне банкрутство [38].

Переходимо до умовно другої частини цього дослідження – потрібно визначитися, що ми будемо вважати об'єктом державного фінансового контролю (об'єктом інституту контролю).

Розпочнемо з філософського визначення, категорії «об'єкт», згідно з чим це – «від латинської об'єксіо – протиставляю) то, що протистоїть суб'єкту в його предметно-практичній діяльності» [12].

Така сутнісна характеристика об'єкта, як – протиставлення суб'єкту, повністю підходить для відображення взаємовідносин між такими елементами системи державного фінансового контролю, як: суб'єкт та об'єкт державного фінансового контролю. Окрім того, ця сутнісна характеристика об'єкта, дає право не ототожнювати (розмежовувати) об'єкт з предметом, з причин відсутності у об'єкта належності до «процесу людської діяльності та пізнання або ототожнюючи його з поняттям речі», що на протилежність притаманно предмету [12]. Це твердження також буде вірним і для об'єкту та предмету державного фінансового контролю.

Таким чином, активність суб'єкта державного фінансового контролю спрямована на предмет державного фінансового контролю, який у такий чи інший спосіб та з будь якою метою знаходиться у об'єкта державного фінансового контролю.

Для більш детальної уяви, щодо об'єкту державного фінансового контролю (об'єкту інституту контролю), потрібно додатково ознайомитися з існуючими його визначеннями зробленими як науковцями так і визначеннями з практики:

- по-перше, об'єкт контролю – це кого контролюють [2];
- по-друге, об'єктами державного фінансового контролю (підконтрольними об'єктами) є органи виконавчої влади всіх рівнів, підприємства, установи та організації, згідно з законом, щодо фінансово-господарської діяльності яких здійснюється контрольні заходи суб'єктами державного фінансового контролю [6];

- по-третє, об'єкти державного фінансового контролю – підконтрольні об'єкти, що беруть участь у формуванні, розподілі, володінні, використанні та відчуженні активів, що належать державі, коштів, що залишаються у їхньому розпорядженні у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів чи державних позабюджетних фондів та отриманням кредитів під гарантії Кабінету Міністрів України, а також операції, що проводяться підконтрольними об'єктами з такими активами [3];

- по-четверте, об'єкт державного фінансового контролю - це та організація (міністерство, відомство), яка використовує засоби федерального бюджету, державну власність, природні ресурси або має які-небудь пільги по оподаткуванню, експорту, імпорту і тому подібне [7];

- по-п'яте, об'єктами контролю (Рахункової палати при виконанні повноважень), є: державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, у тому числі закордонні дипломатичні установи України, суб'єкти господарювання, громадські чи інші організації, фонди загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, Національний банк України та інші фінансові установи [15];

Наведені визначення можна узагальнити та на цьому підґрунті надати авторське визначення, що **об'єктом державного фінансового контролю є** – публічні установи, органи влади (що створені і функціонують у законодавчій, виконавчій та судовій гілках влади) органи місцевого самоуправління, суб'єкти господарювання засновані на державній, комунальній та приватній власності (всіх організаційно-правових форм), які є учасниками відповідних фінансово-економічних відносин з матеріальними (уречевленими) та нематеріальними (не уречевленими) цінностями у формі публічних фінансів та публічних майнових ресурсів, а також є ініціаторами та/або виконавцями публічних управлінських дій які безпосередньо впливають на вказані ресурси під час їх формування, використання та зберігання **(що буде вірно і для об'єкту інституту контролю)**.

Виходячи з узагальненого визначення щодо об'єкту державного фінансового контролю, маємо можливість визначити склад об'єкту контролю лише в узагальненому вигляді (тобто в орієнтирному (рамочному) вигляді), зокрема: бюджетні установи [14]; головні розпорядники бюджетних коштів [14]; одержувач бюджетних коштів [14]; розпорядник бюджетних коштів [14]; суб'єкти господарювання державної і комунальної власності [18]; Government business enterprises [39]; Government entities [39].

Більш детально визначити перелік об'єктів контролю (тобто з назвою кожного окремого об'єкту), як то було зроблено з іншими елементами системи державного фінансового контролю (наприклад: з предметом контролю), не представляється можливим з причин кількісного складу таких об'єктів, що обліковуються в відповідних реєстраційних базах існуючих в державі та веденням яких займаються, як правило, державні інститути не пов'язані один з одним, та при цьому, данні цих реєстраційних баз знаходяться у постійній динаміці, за схемою – «взяття на облік – вибуття з обліку» (довідково: на сьогодні в державі забезпечується збирання, накопичення, обробка та облік інформації про юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців (резидентів та нерезидентів), за тим чи іншим критерієм, зокрема: 1) Єдиний реєстр розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів [40]; 2) Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [41]; 3) Реєстр страхувальників [42]; 4) Облік платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [42]; 5) Облік платників податків і зборів [43]; 6) Єдиний державний реєстр підприємств та організацій [44]; 7) Єдиний реєстр об'єктів державної власності [45]; 8) Зведена база даних об'єктів внутрішнього аудиту [45]).

Однак, кожен агент інституту контролю (що розуміється як – структурний елемент інституту контролю, що реалізовує його функції і містить в собі, як теоретичний рівень – суб'єкт державного фінансового контролю або квазісуб'єкт державного фінансового контролю (що розуміється як – орган влади або його структурний підрозділ, подібний суб'єкту державного фінансового контролю за деякими функціями, що прямо або побічно належить до системи державного фінансового контролю та мають підконтрольність та підзвітність суб'єктам контролю), так і прикладний рівень – державний орган фінансового

контролю в національній і наднаціональній термінології), має можливість визначити власний вичерпний перелік об'єктів контролю. Для цього потрібно, ґрунтуючись належною законодавчо-визначеною компетенцією щодо предмету контролю, застосовувати під час планування та організації контрольних заходів такого принципу контролю, як – **принципу каузальності**, де (лат. *causa* – причина) – філософська категорія для позначення необхідного генетичного зв'язку явищ, з яких одне (називається причиною) обумовлює друге (називається наслідок або дія) [46]. Таким чином принцип каузальності полягає у визначенні об'єкта контролю як учасника відповідних фінансово-економічних відносин, діяльність якого безпосередньо пов'язана з предметом контролю, тобто в обумовленості об'єкта предметом контролю. Завдяки принципу каузальності, якщо публічні установи, органи влади, органи місцевого самоуправління та суб'єкти господарювання є на цей час (або були в минулому, або очікується, що стануть в майбутньому) учасниками відповідних фінансово-економічних відносин безпосередньо з предметом контролю – то вони автоматично відносяться до об'єкту контролю з боку цього суб'єкту або квазісуб'єкту системи державного фінансового контролю з подальшим включенням до планових (позапланових) контрольних заходів.

Результатом застосування принципу каузальності, повинне стати унеможливлення безконтрольності у сфері публічних фінансів, публічних майнових ресурсів, публічних управлінських дій. Для забезпечення такого результату необхідно застосовувати принцип каузальності як інструмент та методику для формування кожним агентом інститут контролю власних реєстрів (баз) з збиранням, накопиченням, обробкою та обліком інформації про об'єкти контролю.

Запропонований відбір об'єктів контролю, відповідає керівним принципам фінансового контролю визначеним Міжнародною організацією вищих органів фінансового контролю - INTOSAI, та сформульованих у міжнародних стандартах - ISSAI: «Перевірка рідко може бути усеосяжною, і найвищий орган аудиту, як правило, використовує вибірковий метод. Об'єкти перевірки повинні відбиратися на основі певної методики, і їх кількість має бути достатньою для того, щоб стало можливим зробити висновок про якість і правильність управління фінансами» [47].

Висновки. Зіткнувшись з існуючою проблемою – ланцюг категорій реалізації контрольної функції фінансів в економіку, має абстрактну форму, а предметне поле дослідження вимагає деталізації і конкретизації, було вирішено вказану проблему подолати за допомогою сутнісної характеристики «інституту». Це дозволило досліджувати та враховувати лише формальний зміст інституту контролю та його агентів і їх предмет і об'єкт, зафіксований (тобто формалізований) управлінськими та/або законотворчими діями держави. Тобто поставити знак рівності: між «інститут контролю» та «державний фінансовий контроль»/«система державного фінансового контролю», між «агент інституту контролю» та «суб'єкт державного фінансового контролю»/«квазісуб'єкт державного фінансового контролю», між «предметом і об'єктом інститут контролю» та «предметом і об'єктом державного фінансового контролю».

Результатом стало деталізоване розкриття предметно-об'єктної сфери інституту контролю. В ході чого визначено, що слід вважати предметом та об'єктом інституту контролю (тобто, предметом та об'єктом державного фінансового контролю), їх структуру та склад, а також взаємозв'язок між ними. Акцентовано увагу, що для предметної сфери державного фінансового контролю застосовується лише публічні (не приватні) ресурси, дії, тощо.

Детальний перелік що має належати до складу предмету контролю, а також на те, що об'єкт контролю неможливо визначити детально (тобто з назвою кожного окремого об'єкту), все це наочно доводить, що компетенція агентів інституту контролю повинна бути чітко розмежована на формальному рівні. Тільки в такому разі, вдасться уникнути дублювання контрольних дій агентів інституту контролю з одного боку та безконтрольність об'єктів контролю за предметом контролю, з іншого боку.

Проведені наукові розвідки актуалізують цінність інституту контролю, як одного з несучих елементів інституційної інфраструктури публічних фінансів.

Література

1. Белобжецкий, И. А. Финансовый контроль и новый хозяйственный механизм [Текст]. – Москва : Финансы и статистика, 1989. – 256 с.
2. Василик, О. Д. Державні фінанси України [Текст] : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : НІОС, 2002. – 608 с.
3. Державний фінансовий контроль [Текст] : навч.–метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Н. С. Вітвицька та ін. – К. : КНЕУ, 2003. – 408 с.
4. Глушенко, О. В. Фінансові чинники формування національного добробуту на рівні централізованих фінансів [Текст] / О. В. Глушенко // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 9 (183). – С. 273–284.
5. Гриценко, А. А. Институциональная политическая экономика: предмет, методология, содержание [Текст] / Андрей Гриценко. – Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2014. – 516 с.
6. Гуцаленко, Л. В. Державний фінансовий контроль [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрій. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.
7. Государственный финансовый контроль [Текст] : учебник / С. В. Степашин и др. – Санкт-Петербург : Питер, 2004. – 557 с.
8. Норт, Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики [Текст] / Д. Норт ; пер. с англ. А. Н. Нестеренко ; предисл. и науч. ред. Б. З. Мильнера. – Москва : Фонд экономической книги «Начала», 1997. – 180 с. – (Современная институционально-эволюционная теория)
9. Хмельков, А. В. Инвариантность иерархии институциональной инфраструктуры стабильности публичных финансов – как закономерный результат реализации функций финансов [Текст] / А. В. Хмельков // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 25-28.
10. Хмельков, А. В. Ценность института контроля для устойчивого развития общества [Текст] / А. В. Хмельков // Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина. Экономическая серия - Харьков : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2016. – № 91, Вып. 88. – С. 84-90.
11. Хмельков, А. В. Счётная палата Украины как агент института контроля публичных финансов [Текст] / А. В. Хмельков // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 5. – С. 370–381.
12. Философский энциклопедический словарь [Текст]. – Москва : Советская энциклопедия, 1983. – 840 с.
13. Ожегов, С. И. Словарь русского языка: ок. 57 000 слов [Текст] / под ред. Н. Ю. Шведовой. – 14-е изд., стер. – Москва : Русский язык, 1983. – 816 с.
14. Бюджетний Кодекс України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17&p=1282847394309931>.
15. Про Рахункову палату [Електронний ресурс] : закон України від 11 липня 1996 р. № 315/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=315%2F96-%E2%F0&p=1259853344695904>.
16. Перелік квазіфіскальних операцій і органів влади (управління), відповідальних за проведення оцінки можливого впливу таких операцій на показники бюджету [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 р. № 692-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/692-2012-%D1%80>.
17. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0&p=1268302465796260>.
18. Про відкритість використання публічних коштів [Електронний ресурс] : закон України від 11 лютого 2015 р. № 183-VIII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
19. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : закон України від 08 липня 2010 р. № 2464-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
20. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=16%2F98-%E2%F0>.
21. Про публічні закупівлі [Електронний ресурс] : закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.
22. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансового забезпечення дорожньої галузі [Електронний ресурс] : закон України від 17 листопада 2016 № 1763-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1763-19>.
23. Про внесення змін до Закону України "Про джерела фінансування дорожнього господарства України" щодо удосконалення механізму фінансування дорожньої галузі [Електронний ресурс] : закон України від 17 листопада 2016 р. № 1762-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1762-19>.
24. Про управління об'єктами державної власності [Електронний ресурс] : закон України від 21 вересня 2006 р. № 185-V. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/185-16>.
25. Про оренду державного та комунального майна [Електронний ресурс] : закон України від 10 квітня 1992 р. № 2269-XII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2269-12>.
26. Про управління корпоративними правами держави [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2000 р. № 791. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/791-2000-%D0%BF>.
27. Про схвалення Стратегії підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2015 р. № 662-р. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248295032>.
28. Про затвердження Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 26 червня 2014 р. № 728. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0826-14>.
29. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [Електронний ресурс] : закон України від 14.05.1992 № 2343-XII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/print1353001348473400>.
30. Сто найбільших держпідприємств України за 2015 рік [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=40a27e1b-8234-43d3-a37fc4c752729fca&tag=FinansovaZvitnistPidprimstv>.
31. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1475824968709173>.

32. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 26 січня 1993 р. № 2939-ХІІ. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.

33. Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 214. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2014-%D0%BF>.

34. Про адміністративні послуги [Електронний ресурс] : закон України від 06 вересня 2012 № 5203-VI. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

35. Методика визначення собівартості платних адміністративних послуг [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/66-2010-%D0%BF>.

36. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 05 квітня 2001 р. № 2374-III. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.

37. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації за 9 місяців 2016 року [Електронний ресурс] // Фонд державного майна України. - Режим доступу: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/andov-9-2016_9245.pdf.

38. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, які затверджено наказом Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14 [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=111503bd-ca7f-4dee-b07c-c66c2aa28e03&title=MetodichniRekomendatsiiSchodoViiavlenniaOznakNeplatospromozhnostiPidpriemstvaTaOznakDiiZPrikhovuVanniaBankrutstvaFiktivnogoBankrutstvaChiDovedenniaDoBankrutstva-1>.

39. ISSAI 1003 - Glossary of Terms to the INTOSAI Financial Audit Guidelines [Electronic resource] // INTOSAI International Organization of Supreme Audit Institutions. - Available at: http://www.issai.org/media/13208/issai_1003_e.pdf.

40. Про затвердження Порядку формування Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 22 грудня 2011 р. № 1691. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0033-12>.

41. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс] : закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

42. Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страховальників [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 24 листопада 2014 р. № 1162. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1553-14/page8#n32>.

43. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 р. № 1588. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.

44. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 118. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/118-96-p>.

45. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 467. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/467-2004-p>.

46. Философский словарь [Текст] / под ред. М. М. Розенталя. - 3-е изд. - Москва : Политиздат, 1972. - 495 с.

47. ISSAI 1 - The Lima Declaration [Electronic resource] // ISSAI. - Available at: http://www.issai.org/en_us/site-issai/issai-framework/

Стаття надійшла до редакції 07.04.2017

© Хмельков А. В.

References

1. Belobzhetskiy, Y. A. (1989). *Finansovyi kontrol i novyi hoziaistvennyi mekhanizm*. Moskva: Finansyi i statistika.
2. Vasylyk, O. D., & Pavliuk, K. V. (2002). *Derzhavni finansy Ukrainy*. Kyiv: NIOS.
3. Vitvytska, N. S., Chumakova, I. Iu., Kotsupatryi, M. M., & Fenchenko, M. T. (2003). *Derzhavnyi finansovyi kontrol*. Kyiv: KNEU.
4. Hlushchenko, O. V. (2016). Finansovi chynnyky formuvannia natsionalnoho dobrobutu na rivni tseentralizovanykh finansiv. *Aktualni problemy ekonomiky*, 9(183), 273–284.
5. Hrytsenko, A. A. (2014). *Institutsionalnaia politicheskaiia ekonomiiia: predmet, metodologiia, sodержanie*. Saarbrucken: LAP LAMBERT Academic Publishing.
6. Hutsalenko, L. V. Derii, V. A. & Kotsupatryi, M. M. (2009). *Derzhavnyi finansovyi kontrol*. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury.
7. Stepashin, S. V., Stolyarov, N. S., Shohin, S. O., & Zhukov, V. A. (2004). *Gosudarstvennyi finansovyi kontrol*. Sankt-Peterburg: Piter.
8. North, D. (1997). *Instituty, institutsionalnye izmeneniia i funktsionirovanie ekonomiki*. Moskva: Fond ekonomicheskoi knigi «Nachala».
9. Khmelkov, A. V. (2015). Invariantnost ierarhii institutsionalnoi infrastruktury i stabilnosti publichnykh finansov - kak zakonomernyi rezultat realizatsii funktsii finansov. *Ekonomika ta derzhava*, 8, 25-28.
10. Khmelkov, A. V. (2016). Tsennost instituta kontroliia dlia ustoichivogo razvittia obschestva. *Vestnik Kharkovskogo natsionalnogo universiteta imeni V. N. Karazina. Ekonomicheskaiia Seriia*, 91, 84-90.
11. Khmelkov, A. V. (2016). Schotnaia palata Ukrainy kak agent instituta kontroliia publichnykh finansov. *Aktualni problemy ekonomiky*, 5(179), 370–381.
12. Ilichev, L.F., Fedoseev, P.N., Kovalev, S.M., & Panov, V.G. (Eds.). (1983). *Filosofskiy entsiklopedicheskii slovar*. Moskva: Sovetskaiia. Entsiklopediia.
13. Ozhegov, S. I. (1983). *Slovar russkogo yazyka: Ok. 57 000 slov* (14th ed.). Moskva: Russkii yazyk.
14. Zakon Ukrainy. (2010, July). *Budzhetni Kodeks Ukrainy*. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17&p=1282847394309931>
15. Zakon Ukrainy. (1996, July). *Pro Rakhunkovu palatu*. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=315%2F96-%E2%F0&p=1259853344695904>
16. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2012, August). *Perelik kvazifiskalnykh operatsii i orhaniv vlady (upravlinnia), vidpovidalnykh za provedennia otsinky mozhlivoho vplyvu takykh operatsii na pokaznyky biudzhetu*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/692-2012-%D1%80>

17. Zakon Ukrainy. (1997, May). *Pro mistseve samovriaduvannya v Ukraini*. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/mai.cgi?Nreg=280%2F97-%E2%F0&p=1268302465796260>
18. Zakon Ukrainy. (2015, February). *Pro vidkrytist vykorystannia publichnykh koshtiv*. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-19>
19. Zakon Ukrainy. (2010, July). *Pro zbir ta oblik yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannya*. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-19>
20. Zakon Ukrainy. (1998, January). *Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannya*. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=16%2F98-%E2%F0>
21. Zakon Ukrainy. (2015, December). *Pro publichni zakupivli*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
22. Zakon Ukrainy. (2016, November). *Pro vnesennia zmin do Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy shchodo udoskonalennia mekhanizmu finansovoho zabezpechennia dorozhnoi haluzi*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1763-19>
23. Zakon Ukrainy. (2016, November). *Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy "Pro dzhherela finansuvannya dorozhnoho hospodarstva Ukrainy" shchodo udoskonalennia mekhanizmu finansuvannya dorozhnoi haluzi*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1762-19>
24. Zakon Ukrainy. (2006, September). *Pro upravlinnia ob'ektamy derzhavnoi vlasnosti*. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/185-16>
25. Zakon Ukrainy. (1992, April). *Pro orendu derzhavnogo ta komunalnogo maina*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2269-12>
26. Zakon Ukrainy. (2000, May). *Pro upravlinnia korporatyvnymi pravamy derzhavy*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/791-2000-%D0%BF>
27. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2015, May). *Pro skhvalennia Stratehii pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti sub'ektiv hospodariuvannya derzhavnogo sektoru ekonomiky*. Available at: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248295032>
28. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. (2014, June). *Pro zatverdzhennia Metodyky provedennia Derzhavnoiu finansovoiu inspektsiieiu Ukrainy, ii terytorialnyimi orhanamy derzhavnogo finansovoho auditu diialnosti sub'ektiv hospodariuvannya*. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0826-14>
29. Zakon Ukrainy. (1992, May). *Pro vidnovlennia platospromozhnosti borzhnyka abo vyznannia yoho bankrotom*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/print1353001348473400>
30. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. (2015). *Sto naibilshykh derzhavnykh pidpriemstv Ukrainy : Richnyi zvit za 2015 rik Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy*. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=40a27e1b-8234-43d3-a37f-c4c752729fca&tag=FinansovaZvitnistPidprimstv>
31. Zakon Ukrainy. (2003, January). *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1475824968709173>
32. Zakon Ukrainy. (1993, January). *Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini*. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
33. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2014, June). *Pro okremi zakhody shchodo zabezpechennia finansovoho kontroliu za diialnistiu sub'ektiv hospodariuvannya derzhavnogo sektoru ekonomiky*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2014-%D0%BF>
34. Zakon Ukrainy. (2006, September). *Pro administratyvni posluhy*. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
35. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2010, January). *Metodyka vyznachennia sobivartosti platnykh administratyvnykh posluh*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/66-2010-%D0%BF>
36. Zakon Ukrainy. (2001, April). *Pro obih vekseliv v Ukraini*. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
37. Fond derzhavnogo maina Ukrainy. (2016). *Analitichna dovidka pro robotu Fondu derzhavnogo maina Ukrainy ta khid vykonannia Derzhavnoi prohramy pryvatyzatsii za 9 misiatsiv 2016 roku*. Available at: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/andov-9-2016_9245.pdf
38. Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy. (2010). *Metodychni rekomendatsii shchodo vyjavlennia oznak neplatospromozhnosti pidpriemstva ta oznak dii z prykhovuvannya bankrutstva, fiktynnoho bankrutstva chy dovedennia do bankrutstva*. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=111503bd-ca7f-4dee-b07c-c66c2aa28e03&title=MetodychniRekomendatsiiSchodoVyjavlenniaOznakNeplatospromozhnostiPidpriemstvaTaOznakDiiZPrykhovu vannaBankrutstvaFiktynnohoBankrutstvaChiDovedenniaDoBankrutstva-1>
39. *International Organization of Supreme Audit Institutions*. (2010). Available at: http://www.issai.org/media/13208/issai_1003_e.pdf
40. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. (2011, December). *Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannya Yedynoho reiestru rozporiadnykh biudzhetykh koshtiv ta oderzhuvachiv biudzhetykh koshtiv*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0033-12>
41. Zakon Ukrainy. (2003, May). *Pro derzhavnu reiestratsiiu yurydychnykh osib, fizychnykh osib - pidpriemstv ta hromadskykh formuvan*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
42. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. (2014, November). *Pro zatverdzhennia Poriadku obliku platnykh yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannya ta Polozhennia pro reiestr strakhuvachiv*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1553-14/paran8#n32>
43. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. (2011, December). *Pro zatverdzhennia Poriadku obliku platnykh podatkov i zboriv*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>
44. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (1996, January). *Pro stvorennia Yedynoho derzhavnogo reiestru pidpriemstv ta orhanizatsii Ukrainy*. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/118-96-n>
45. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2004, April). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Yedyni reiestr ob'ektiv derzhavnoi vlasnosti*. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/467-2004-n>
46. Rosental, M. D. (Ed.). (1972). *Filosofskii slovar*. (3rd ed). Moskva: Politizdat.
47. *ISSAI 1 - The Lima Declaration*. Available at: http://www.issai.org/en_us/site-issai/issai-framework/

Received 07.04.2017

© Khmelkov A.